

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

*Хромушина Л.А., к.е.н., доцент,
Сумський національний аграрний університет*

М. Кондратьєв ще минулого століття висловив переконання, що економіка не може бути розвинута більше, аніж це дозволяє їй сільське господарство [4]. Ресурсний потенціал аграрних підприємств зумовлює можливості їх розвитку. За сучасної світової тенденції, розвиток аграрних підприємств та майбутнє – за органічним аграрним виробництвом, функціонування якого можливе лише на основі дотримання вимог еколого-економічної безпеки. Відтак зміст стратегічного управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств мають формувати управлінські рішення, спрямовані на розширене відтворення виробництва сільськогосподарської продукції, формування умов для підвищення її конкурентоспроможності, подальшого розвитку органічного виробництва, просуванню ідеології «зеленої економіки» в аграрному виробництві.

О.В. Ульянченко, авторитетний вітчизняний дослідник, визначив стратегію розвитку вітчизняного аграрного сектора економіки на основі підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом [5, с. 6]. Відповідний механізм такого управління має містити інструменти управлінської діяльності, розподілені між фінансовою, матеріальною, трудовою підсистемами. Ці інструменти мають бути певною цілісністю і взаємодіяти на основі реалізації функцій використання, розподілу, наявності та відтворення ресурсів [2, с. 21].

Стратегічне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств (як процес прийняття та реалізації стратегічних рішень щодо формування та використання ресурсного потенціалу на основі постановки стратегічних цілей та завдань в умовах змінного оточення та невизначеності) має ґрунтуватися на інтегральному підході, враховуючи вплив природно-кліматичних особливостей, здатність природної асиміляції та

має сприяти самовідновленню природних ресурсів. Реалізація стратегій формування та використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств мають базуватися на впровадженні заходів щодо екологізації виробництва задля зниження негативного антропогенного і техногенного впливу на довкілля [1, с. 48].

Ресурсний потенціал аграрних підприємств доцільно представити трьома складовими: 1) природно-біологічні ресурси; 2) трудові ресурси; 3) майнові та фінансові ресурси [3, с. 39]. На сьогодні усталеною науковою думкою є те, що за сучасних умов фундаментом збалансованого розвитку став органічно взаємообумовлений та взаємопов'язаний тандем навколишнього природного середовища та соціально-економічної системи, що доцільно розглядати як стан еколого-економічної безпеки. Стратегія економічного розвитку аграрних підприємств з урахуванням вимог екологічної безпеки визначається наявністю та рівнем використання ресурсного потенціалу. Водночас, досягнення екологобезпечного стану економічного розвитку аграрних підприємств сприятиме забезпеченню розширеного відтворення, і завдяки цьому – формуванню їх ресурсного потенціалу.

Оскільки ознакою якості управління є його результативність (як рівень досягнення бажаного стану об'єкта управління), результативним стратегічним управлінням ресурсним потенціалом аграрних підприємств можна визначити таке управління, яке забезпечить повноцінне використання та відтворення ресурсного потенціалу завдяки синергетичному ефекту від використання його складових. Цьому сприятиме раціональне та доцільне співвідношення фінансових, трудових та матеріальних ресурсів, застосовування екологічних інноваційних технологій в аграрному виробництві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишневська О. М. Формування збалансованого ресурсного потенціалу аграрного сектору. *Економічний часопис* – XXI. 2011. № 34. С. 48–50. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/47619/13-Vishnevskaya.pdf?sequence=1> (дата звернення: 15.04.2021).

2. Довгаль О. В. Механізм ефективного управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2016. № 5. 2016. С. 20–22.

3. Жибак М. М., Кузьмович П. М. Напрями удосконалення ресурсного потенціалу АПК в окремих областях Західного регіону. *Агросвіт*. 2009. № 13. С. 38–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2009_13_9 (дата звернення: 15.04.2021).

4. Кондратьев Н. Д. *Проблемы экономической динамики*. Экономика. Москва, 1989. 523 с. URL: <https://altairbook.com/go2/3940918.html> (дата звернення: 15.04.2021).

5. Ульянченко О. В. Управління ресурсним потенціалом в аграрному секторі економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра економ. наук: 08.00.03. Київ, 2008. 38 с.